

НОВЧАНА НАКНАДА У СЛУЧАЈУ ПРИВРЕМЕНЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Новчана накнада у случају привремене незапослености представља специфично примање које de facto потиче из радног односа, јер се средства за исплату ове накнаде обезбеђују уплатом доприноса за случај привремене незапослености за време трајања радног односа који улазе у бруто зараду запосленог.

Из образложења:

Право на новчану накнаду у случају привремене незапослености зајемчено је чланом 69. став 3. Устава, као једно од видова социјалне заштите запослених. Кориснику накнаде у случају привремене незапослености законом је признато право на здравствено, пензијско и инвалидско осигурање које се обезбеђује уплатом доприноса од стране Националне службе за запошљавање. У парничном поступку који је претходио подношењу уставне жалбе, подносилац је тужбеним захтевом тражио да се обавезе тужена Национална служба за запошљавање да изврши своју законску обавезу тако што ће Републичком фонду пензијског и инвалидског осигурања уплатити за тужиоца одређени новчани износ на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, а по основу остварене накнаде за време привремене незапослености. Дакле, подносилац је у парничном поступку истакао имовински захтев за исплату социјалног давања које проистиче из радног односа, а не захтев за обрачунавање, принудну исплату или контролу уплате доприноса за социјално осигурање. Стога је оспорено решење о апсолутној ненадлежности суда да поступа по тужби подносиоца засновано на произвољној примени одредаба Закона о уређењу судова, Закона о парничном поступку и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (исти став изражен је и у Одлуци Уставног суда Уж-1430/14 од 9. новембра 2016. године).

С обзиром на наведено, Уставни суд сматра уставноправно неприхватљивим одбијање Вишег суда у Врању да поступа у споровима о правима из радног односа, односно поводом радног односа. Таквом праксом сужава се право на приступ суду, као једна од гаранција права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава.

Оцењујући наводе подносиоца о различитом поступању Вишег суда у Врању, у идентичној чињеничној и правној ситуацији, Уставни суд је извршио увид у пресуде тог суда Гж. 44/10 од 26. марта 2010. године и Гж. 134/13 од 4. октобра 2013. године, које су приложене уз уставну жалбу као доказ неједнаког поступања, и утврди да је Виши суд у Врању прихватио да одлучује о захтевима тужилаца којима су тражили да се обавезе тужена Национална служба за запошљавање да изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за време остваривања права на новчану накнаду за случај незапослености, а који нису постављени истовремено са захтевима за исплату неисплаћене новчане накнаде које служе као основица за обрачун траженог доприноса. При томе је Виши суд усвајао такве тужбене захтеве и обавезивао Националну службу да корисницима накнаде изврши уплату неисплаћених доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. Имајући напред изнето у виду, Уставни суд налази да је у наведеним споровима, у односу на спор подносиоца уставне жалбе који је водио против тужене Националне службе за запошљавање, постојала битно слична чињенична и правна ситуација, због чега су основани наводи подносиоца о различитом поступању истог другостепеног суда, као суда последње инстанце у поступку.

Уставни суд је утврдио да су оспореним другостепеним решењем повређена права подносиоца уставне жалбе на правично суђење из члана 32. став 1. Устава и на једнаку заштиту права из члана 36. став 1. Устава, због чега је, применом одредбе члана 89. став 1. Закона о Уставном суду, уставну жалбу усвојио, одлучујући као у тачки 1. изреке. Уставни суд је оценио да се штетне последице учињене повреде права могу отклонити само поништајем другостепеног решења и одређивањем да Виши суд у Врању донесе нову одлуку о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Врању. **(Одлука Уставног суда Србије, Уж. 3852/14 од 8. децембра 2016)**